

Силабус курсу

Захист міжнародних інвестицій

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань «Міжнародні відносини»

Спеціальність «Міжнародне право»

Рік навчання: 3, Семестр: 6

Кількість кредитів: 5 Мова викладання: українська

Керівник курсу

к.ю.н., доцент, доцент кафедри конституційного, адміністративного та фінансового права

Шевчук Оксана Романівна

yashchushchak@gmail.com+380667647402

Контактна інформація

Опис дисципліни

Актуальність вивчення дисципліни «Захист міжнародних інвестицій» зумовлює доволі низьку обізнаність професійних кіл з його нормативним регулюванням. Будучи лише інститутом міжнародного економічного права багато навчальних закладів не виокремлюють «Захист міжнародних інвестицій» як окрему навчальну дисципліну, а включають його основи у курс «міжнародне економічне право». Тим не менш, про значущість правового регулювання міжнародних інвестиційних відносин свідчать наплив позовів у міжнародні арбітражні інституції з приводу порушення положень про захист інвестицій, величезний масив міжнародних інвестиційних угод, який тільки збільшується, та загальні тенденції наростання іноземного інвестування поміж державами. Актуальним залишається захист міжнародних інвестицій й для української реальності: починаючи з моменту здобуття незалежності Україна активно укладає міжнародні інвестиційні угоди (а також угоди, які, поміж інших, містять положення про захист іноземних інвестицій) і виступає учасником міжнародних інвестиційних арбітражних процесів. Усе це дозволяє говорити про дисципліну «Захист міжнародних інвестицій» як необхідний компонент сучасної правової освіти.

У наш час відчувається серйозний брак вітчизняної доктринальної літератури з тематики міжнародного інвестицій, що компенсується значною кількістю англійської літератури. Саме тому для вивчення дисципліни «Захист міжнародних інвестицій» не стільки бажаним, а необхідним є знання англійської мови.

Години (лек. / сем.)	Тема	Результати навчання	Завдання
2 / 2	Поняття та природа міжнародного інвестиційного права	Розвиток міжнародних відносин у сфері захисту інвестицій. Створення Багатостороннього агентства гарантування інвестицій. Поява сучасних двосторонніх інвестиційних угод. Укладення регіональних та секторальних угод, що містять правове регулювання іноземної інвестиційної діяльності.	Тести, запитання

/ 2	Джерела міжнародного інвестиційного права	Судова та арбітражна практика у сфері захисту міжнародних інвестицій. Практичний аспект розвитку судової та арбітражної практики та її вплив на формування міжнародних договорів. Сучасні тенденції судової та арбітражної практики. Використання національного законодавства в міжнародному інвестиційному арбітражі. Українське законодавство щодо іноземної інвестиційної діяльності.	Тести, запитання
2 /	Основні поняття міжнародного інвестиційного права. Визначення іноземної інвестиції та іноземного інвестора	Поняття іноземної інвестиції: теоретичні і практичні підходи. Поняття кваліфікованої інвестиції. Важливість визначення кваліфікованої інвестиції в практичному аспекті. Підходи (майновий та суб'єктний) до визначення іноземної інвестиції. Визначення іноземної інвестиції у дво- та багатосторонніх міжнародних інвестиційних договорах. Види інвестицій, що охоплюються інвестиційними договорами. Визначення інвестиції у ст. 25 Вашингтонської конвенції 1965 р. Види іноземних інвестицій, які підпадають під поняття інвестиції у ст. 25 Вашингтонської конвенції 1965 р.	Тести, запитання
2 / 2	Допуск та впровадження міжнародних інвестицій	Роль національного законодавства в регулюванні допуску та впровадження іноземних інвестицій. Види вимог, що висуваються до допуску та впровадження іноземних інвестицій національним законодавством: вимоги правового оформлення інвестиції, вимоги співпраці з національними інвесторами, вимоги капіталізації, вимоги щодо охорони навколишнього середовища, вимоги щодо експорту. Національне регулювання допуску та впровадження інвестицій у сфері злиття і поглинання (M&A) як форми допуску	Кейси
2 /	Абсолютні стандарти поведінки з іноземними інвестиціями	Види стандартів (режимів) поведінки з іноземними інвестиціями в міжнародному інвестиційному праві. Поняття абсолютних стандартів поведінки з іноземними інвестиціями. Віденська конвенція про право міжнародних договорів 1969 р. як головний засіб тлумачення абсолютних стандартів	Кейси
2 / 2	Відносні стандарти поведінки з іноземними інвестиціями	Поняття відносних стандартів поведінки з іноземними інвестиціями. Стандарт (держави) найбільшого сприяння в контексті торговельного права. Умова взаємності при застосуванні стандарту найбільшого сприяння. Виключення	Тести, питання

		зі стандарту. Стандарт найбільшого сприяння у праві COT	
3 /	Експропріація та її види. Компенсація в міжнародному інвестиційному праві	Поняття та розрізнення експропріації та націоналізації. Поняття вилучення майна в контексті експропріації іноземної власності. Історія експропріації та її нормативного оформлення. Сучасні державні плани (Болівія, Венесуела тощо) та тенденції експропріації	Тести, питання
3/	Страховання міжнародних інвестицій: міжнародне та національне правове регулювання	Страховання як засіб захисту іноземного інвестора. Види ризиків іноземного інвестування. Види страхування: публічне (державне та міжнародне) і приватне; національне, регіональне та міжнародне. Інститут суброгації та його особливості в міжнародному інвестиційному праві.	Кейси
2 / 2	Система вирішення суперечок в міжнародному інвестиційному праві	Інвестиційні суперечки типу «інвестор – держава». Проблема правосуб'єктності іноземного інвестора у міжнародному процесі. Основні методи вирішення суперечок у міжнародному інвестиційному праві. Альтернативні (позасудові) методи вирішення суперечок. Міжнародний інвестиційний арбітраж як головний метод вирішення суперечок типу «інвестор – держава»	Кейси
2 /	Оподаткування та іноземні інвестиції	Загальна характеристика проблеми оподаткування іноземних інвестицій: межі регулятивної функції держави щодо оподаткування. Зв'язок податків та іноземної інвестиційної діяльності: політичний та економічний вплив.	Кейси
4 / 2	Соціальна відповідальність інвестора в міжнародному інвестиційному праві	Наявні механізми моніторингу за виконанням стандартів соціальної відповідальності інвесторів у міжнародних інвестиційних угодах та тенденції їх вдосконалення. Механізми моніторингу в межах міжнародних організацій: ООН і ОЕ	Тести, питання
4 /	Захист міжнародних інвестицій під час збройних конфліктів	Право держави на експропріацію приватної власності як невід'ємне право держави. Використання державою цього права під час війни. Обмеження права на експропріацію в міжнародному інвестиційному праві та міжнародному гуманітарному праві	Кейси

Літературні джерела

1. Задоя А.О. Міжнародна інвестиційна діяльність: навчальний посібник / А.О. Задоя. – Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2018. 122 с.
2. Любашенко В.І. Міжнародне інвестиційне право: навчально-методичний посібник / В.І. Любашенко, К.В. Громовенко. Одеса: Фенікс, 2018. 125 с.
3. Майорова Т.В. Інвестиційна діяльність. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 472 с.
4. Грибовська Ю. М. Облік і оподаткування інвестиційно-інноваційної діяльності : навчальний посібник / Полтавська державна аграрна академія. Київ : Кондор, 2019. 365 с.
5. Корнєєва Ю. Чи здатні «інвестняні» покращити інвестиційний клімат в Україні? Економічна правда. 2021. URL: <https://www.epravda.com.ua/rus/authors/606db18f09bae>.
6. Бліхар М. М. Фінансово-правова відповідальність при здійсненні інвестиційної діяльності. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Сер. : «Юридичні науки». 2017. № 865. С. 169–176.

Додаткова література:

1. Господарське право: загальна частина : навч. посіб. / К. Р. Резворович та ін. Дніпро : Видавець Біла К. О., 2019. 262 с.
2. Дударець, Д. В. Джерела міжнародно-правового регулювання інвестиційних відносин в Україні // Судова апеляція. 2016, № 2. С. 90-100.
3. «Зелені» інвестиції у сталому розвитку: світовий досвід та український контекст // Аналітична доповідь. Центр Разумкова. 2019. С.316
4. Чорнобай А. В. Інвестиційна складова політики доходів. Інвестиції: практика та досвід. 2021. № 6. С.48-51.
5. Шишпанова Н. О. Напрями активізації інвестиційної діяльності страхових компаній України. Агросвіт. 2019. № 21. С. 59-65.
6. Ярема В. І., Манзюк В. В., Вашкович В. В. Правові основи інвестиційної діяльності : навчально-методичний посібник. Ужгород : Видавництво УжНУ, 2017. 38 с.
7. Світлична, Ю. О. Правова сутність поняття інвестицій та інвестиційної діяльності // Форум права. 2017, № 2. С. 112-116.
8. Товкун І.М. Законодавче регулювання захисту міжнародних інвестицій в Україні // Право та інноваційне суспільство № 1 (2), 2014. С. 38-43.
9. Хрімлі О.Г. Захист прав інвесторів у сфері господарювання: теоретико-правовий аспект: монографія, Київ: Юрінком Інтер, 2016, 320 с.
10. Шемшученко С.О. Захист міжнародних інвестицій: міжнародноправові стандарти: монографія / С. О. Шемшученко ; НДІ приват. права і підприємництва НАПрН України, Ін-т законодавства ВР України. - Київ: Юрид. думка, 2014. 212 с.
11. Alschner, W. The Investment Component of Trade Agreements; in Handbook of International Trade Agreements: Country, Regional and Global Approaches / Edited by Robert E. Looney. Routledge, 2018, 492 p.
12. Collins D. An Introduction to International Investment Law. 2nd edition. City University London. 2021, 380 p.
13. Gastrell, L. and Cannu, P.-J. L. Procedural Requirements o «Denial-of-Benefits» Clauses in Investment Treaties: A Review of Arbitral Decisions // ICSID Review. Vol. 30, No. 1, 2015. P. 78-97.
14. International Investment Law and History / Edited by Schill, S. W., Tams, C. J., & Hofmann, R. Edward Elgar Publishing, 2018, 400 p.

15. International Investment Law: A Handbook / Edited by Marc Bungenberg, Jorn Griebel, Stephan Hobe, August Reinisch. C.H.Beck, Hart, 2015, 1913 p.

16. Lim, C. L. (Chin L.) International investment law and arbitration: commentary, awards, and other materials / Chin Leng Lim, The Chinese University of Hong Kong; Jean Ho, National University of Singapore; Martins Paparinskis, University College London. Cambridge, United Kingdom; New York, NY: Cambridge University Press, 2021. 625 p.

17. Schefer, K. N. International Investment Law: Text, Cases and Materials (2nd ed.). Edward Elgar Publishing, 2016, 704.

18. Schill, S. W. & Djanic, V. Wherefore Art Thou? Towards a Public Interest-Based Justification of International Investment Law // ICSID Review: Foreign Investment Law Journal. Vol. 33, No. 1, Winter 2018. P. 29-55.

20. Sourgens, F. G., Duggal, K., and Laird I. A. Evidence in International Investment Arbitration. Oxford University Press, 2018, 368 p.

21. Watson, D. and Brebner, T. Nationality Planning and Abuse of Process: A Coherent Framework // ICSID Review: Foreign Investment Law Journal. Vol. 33, No. 1, Winter 2018. P. 302-329.

Інформаційні ресурси

Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL:<http://portal.rada.gov.ua/>

2. Офіційне інтернет-представництво Президента України. URL:<http://www.president.gov.ua/>

3. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. URL:<http://www.kmu.gov.ua/>

4. Офіційний веб-портал органів судової влади України. URL:<http://court.gov.ua/>

5. Офіційний веб-портал Комісії ООН з права міжнародної торгівлі (ЮНСІТРАЛ). URL:<https://uncitral.un.org/en>

6. Офіційний веб-портал Гаазької конференції з міжнародного приватного права. URL:<https://www.hcch.net/ukrainian>

Політика оцінювання

- Політика щодо дедлайнів та перескладання: Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- Політика щодо академічної доброчесності: Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв).
- Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування та інші причини) навчання може відбуватись в он-лайн формі за наявності дозволу адміністрації університету.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3	Разом
30%	40%	30%	100
1. Усне опитування	1. Усне опитування під час заняття	1. Активна участь у тренінгах, презентації	.

під час заняття (6 тем по 5 балів = 30 балів). 2. Письмова робота = 70 балів.	(6 тем по 5 балів = 30 балів). 2. Письмова робота = 70 балів.	та самопрезентації = 20 балів. 2. Написання КПЗ, на основі сформованих індивідуальних завдань = 50 балів. 3. захист КПЗ = 30 балів.	
--	--	---	--

Шкала оцінювання студентів:

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	відмінно
B	85-89	добре
C	75-84	добре
D	65-74	задовільно
E	60-64	достатньо
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом